

Forfatter: Martensen, Hans Lassen

Titel: BREV TIL: Laub, Hardenack Otto Conrad FRA: Martensen, Hans Lassen (1862-05-14)

Citation: Martensen, Hans Lassen: "BREV TIL: Laub, Hardenack Otto Conrad FRA: Martensen, Hans Lassen (1862-05-14)", i *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)*, Karl Schønbergs Forlag, s. 97. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252230-002-shoot-L0022522300020027.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Fra Martensen til Laub
Kjøbenhavn, 14. Mai 1862

Kjære Biskop Laub! Først nu kommer jeg til at besvare Deres Brev angaaende Forhandlingerne ved Bispemødet. Jeg for min Deel vedbliver at være af den Formening, som jo ogsaa synes at deles af Biskoppernes Fleertal, at man ved Kirkernes Benyttelse af Saadanne, der have løst Sognebaandet, i ethvert Tilfælde paa det Bestemtteste maa modsætte sig Communion og Prædiketjeneste, fordi disse Handlinger ere Menighedshandlinger som saadanne, medens de andre have en mere individuel Charakter, mere foretages i den Enkeltes Interesse. — Om Geistlighedens Lønning synes fra Ministeriets Side Intet at ville blive forelagt. Jeg antager, at der ved vort Landemøde vil blive fremlagt et Forslag til at ordne Sagen paa den ofte omtalte Maade, ved indtrædende Vacance at drage Noget fra de store Kald, men forøvrigt at lade hele det nuværende System bestaae. At Ministeren skulde gaae ind paa et saadant Forslag, kan naturligviis ikke ventes; men en Udtalelse fra Geistlighedens Side kan dog saaledes fremkomme.

Om Religionsunderviisningen i de lærde Skoler har jeg for længe siden afgivet Betænkning og aldeles fraraadet Forslaget om, at Læreren nødvendigt skulde være s. 98ordineret, en Tanke, der vil møde en ikke ugrundet Opposition i den offentlige Mening og bestrides som hierarchisk. Her er Stedet til at gjøre det almindelige Præstedømme gjældende. Det biskoppelige Tilsyn bør i mine Tanker ikke udvides. Som Ephorus har Biskoppen jo Ret til, naar han vil, at indfinde sig i Skolen; og hermed maa det efter min Mening være nok. Det er sandelig ikke ad den Vei, vort Embede skal styrkes Jeg maa ogsaa finde, at de fleste Rectorers Klager over den altfor mangfoldige Inspiceren, som nu er indført, og ved Biskoppernes Inspiceren, naar der blev gjort Alvor af denne, end mere vilde forøges, ere velgrundede Skolens og Underviisningens Eenhed kan ikke andet end lide under Inspecteurernes voxende Mangfoldighed. Der er jo ansat en ikke-geistlig Underviisningsinspecteur for samtlige lærde Skoler (Madvig). Herved har man factisk anerkjendt den lærde Skoles Emancipation fra det kirkelige Tilsyn, hvad Gud skee Lov ikke er det Samme som Emancipation fra Christendommen.

Jeg maa være af den bestemte Formening, at Religionen bør være et Underviisningsfag, og at der derfor bør gives en Charakter ved Afgangsexamen. Men da vore Lærebøger ere maadelige, og der ikke er Udsigt til at faae bedre, har jeg troet at burde stemme for, at man i de øverste Classer istedetfor Lærebog læste visse Partier af det nye Testamente, hvor man nemlig i philologisk og historisk Henseende kunde anstille passende Sammenligninger med Classikerne. I ethvert Tilfælde vilde Disciplene herved faae et Forraad af Skriftkundskab, der til enhver Tid har uforgjængeligt Værd og frembyder de rette Tilknytningspunkter for Aanden.

Brevene til Mynster har De nu sikkert læst. Det er s. 99et høist værdifuldt Bidrag til den paagjældende Tids indre Historie, og man gjør et glædeligt Bekjendtskab med en Kreds af ædle og udmærkede Individualiteter. Ogsaa er det velgjørende at see, i hvilken Grad det har været givet en enkelt fremragende Individualitet at være et aandeligt Midtpunkt, en Autoritet i Ordets bedste Betydning, om hvilken de Bedste i hans Tid samlede sig med Kjærlighed og Tillid og Taknemmelighed, som dette virkelig blev givet Mynster. Saadanne Mennesker ere til alle Tider sjeldne. Deres Indflydelse beroer ikke blot paa Geniets men paa Personlighedens Magt.

Naar kommer De dog, kjære Biskop Laub, engang til Kjøbenhavn, at vi ordentlig kunne komme til at tale sammen, og udvekle Ideer med hinanden? Hils Deres elskværdige Datter paa det Venligste. Hun har efterladt et velsignet Indtryk hos os Alle.

Biskop Brammer var for nogle Dage siden her i Staden, og jeg saae ham naturligviis flere Gange. Noget ældre synes han mig bleven; dog, umærkeligt blive vi det jo Alle.

Lad mig, kjære Biskop, snart høre fra Dem. Gud befalet!

Deres af Hjertet hengivne H. Martensen.